

Raja- ja merivartiokoulu
Esikunta

18.08.2017

1. RVLDno/2016/774 Luonnos 7.6.2017 Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rajavartiolain ja ulkomaalaislain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta
2. SM013:00/2016

RMVK:n lausunto luonnoksiin laeiksi rajavartiolain ja ulkomaalaislain sekä eräiden niihin liittyvien

Lainsäädäntö muutos on perusteltu ja tarpeellinen. Yksityiskohtaiset kannanotot ovat liitteessä.

Lainsäädäntöhankkeiden yhteydessä tulee samassa yhteydessä laatia opetuspaketti, joka kuvaa yksityiskohtaisesti lain sisällön muutoksen sekä antaa tarvittaessa soveltamisohjeita ja esimerkkejä. Edellä mainittu materiaali tulisi laati suoraan sellaiseen muotoon, että se voitaisiin jakaa itseopiskelua varten tietojärjestelmien avulla (esim. PVMoodle, Kompassi, jne) suoraan virkamiehille. Materiaalia voitaisiin myös käyttää hyödyksi RMVK:n eri kurssien opetuksessa. Edellä mainitulla menettelyllä turvattaisiin paremmin muutoksesta tiedottaminen jokaiselle virkamiehelle. RMVK tukee tarvittaessa opetuspaketin laatimisessa verkkokoulutusympäristöön.

Koulun apulaisjohtaja
Everstiluutnantti

Hannu Kärhä

Koulutuspäällikkö
Everstiluutnantti

Urpo Riissanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 18.08.2017 klo 12:39. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

LIITE Yksityiskohtaiset kannanotot ja perustelut

JAKELU Oik-os/RVLE

YKSITYISKOHTAISET KANNANOTOT JA PERUSTELUT

Rajavartiolaki

20 § *Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen*

Lisäys on perusteltu, mutta vajaa. Alueellisesti toimivaltuuksien rajaamista ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Rajavartiomiehellä tulisi olla itsenäinen toimivaltuus myös muualla kuin 20§:ssä mainituissa paikoissa. Erityisesti tämä korostuu hybridihkakuvan mukaisissa tilanteissa mutta myös päivittäisessä toiminnassa (lähimmän partion periaatteessa erityisesti harva-alueella). Usein poliisi on tosiasiallisesti estynyt tekemästä YJT-tehtäviä, jolloin esimerkiksi rajakuntien liittäminen toiminta-alueeseen olisi perusteltu.

21 § *Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen poliisin toimenpiteet*

Ei kommentoitavaa.

29 § *Rajavalvontaan liittyvä tekninen valvonta*

Rajavartiolaitoksen suorittaman teknisen valvonnan toimivaltuuden selkeyttäminen merialueella on perusteltu.

32 § *Rajavartiomiehen toimivaltuudet yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen*

Yleiset toimivaltuudet YJT-tehtävissä olisi ehkä perusteltua lisätä suoraan Rajavartiolakiin omina kohtina eikä viittauksina poliisilakiin (vertaa RVLL66§ ja 66a§). Tutkinnalliset ja pakkokeinojen käyttöön liittyvät §-viittaukset ovat sen sijaan perusteltua pitää sellaisena, joihin mahdollisesti kohdistuu suurempi muutostarve. Esitetään, että seuraavat Poliisilain kohdat säädeltäisiin omina pykälinä Rajavartiolakiin: PoliisiL 2 luvun 2§, 5-10§ ja 16 §. Ennen kaikkea tällä menettelyllä selkeytettäisiin rajavartiomiehen kykyä hahmottaa toimivaltuudet.

33 § *Rajavartiomiehen toimivaltuudet poliisitehtävissä*

RMVK:n näkemyksen mukaan §:ssä tulisi olla viittaus myös poliisilain 5 luvun 5 §:ään. Erityisesti 5 luvun 5§2mom:ssa on säädely tilanteista, jotka liittyvä kiinteästi RVL:n sisäisen sekä ulkoisen turvallisuuden tehtäviin.

33 a § *Salaista tiedonhankintaa koskeva menettely*

Huomioiden edellinen lisäys muutos on perusteltu.

34 c § *Toimivaltuudet sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävässä*

Uusi säännös selkeyttää Rajavartiolaitoksen toimivaltuuksia sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävässä. AKV/AKT tehtävien hoitamisen kannalta on tärkeää, että Rajavartiolaitoksen virkamiehet tai rajajoukot voivat käyttää sotavarustusta. Säädosmuutoksella vahvistetaan operatiivisessa suunnittelussa välttämättömäksi havaittu toimivaltuuspuute ja mahdollistetaan yhteistoiminta puolustusvoimien kanssa.

34 d § *Asevelvollisen toimivaltuudet rajavartiolaitoksen toiminnan tukena*

34d§1mom ajatuksena on itsenäinen toimivaltuus ja se, ettei rajavartiomiehen tarvitse olla välittämässä läheisyydessä. Sanamuotoa ehdotetaan muutettavan siten, että kuvaisi paremmin em tilannetta

" , jos se on erityisistä syistä tarpeen, toimivaltaisen rajavartiomiehen pyynnön ja ohjeistuksen mukaisesti oikeus johdossa ja ohjauksessa oikeus..."

Asia tulisi kirjata ainakin lain perusteluihin, jolloin ei tulisi epäselvyyttä siitä, tuleeko toimivaltuus vain rajavartiomiehen tiukassa valvonnassa.

34d2mom alkuun esitetään lisäystä. Asevelvollisuuslain 8§1mom:ssä on säädelty asevelvollisia koskeva yleinen toimi- ja päätösvalta. RMVK:n näkemyksen mukaan lain hengen mukaisissa tilanteissa kyseinen päätösvalta varusmiesten tai reserviläisten käytössä (varsinkin nopeissa tilanteissa) tulisi olla säädetty hallintoyksikön päällikkö sekä vartioston yleisjohtajalle. He voisivat päättävissä asevelvollisten käytöstä (hälyttäminen, mihin määrätään, ajallinen kesto sekä johtosuhteet). Tällä menettelyllä vältettäisiin epäselvyyttä hallinnossa ja tehtävien suorittamisessa. Muu toiminnan ohjaaminen tapahtuisi johtosuhteiden mukaisesti (esim. tilanneorganisaatiossa voimankäytön ohjeistaminen)

Hallintoyksikön päällikkö ja yleisjohtaja voivat määrätä asevelvollisia rajavartiolaitoksen toiminnan tukemiseen. Ennen asevelvollisen määräämistä 1 momentissa tarkoitettuja toimivaltuuksia edellyttävään tehtävään on otettava huomioon hänen asevelvollisuuslain (1438/2007) mukaisen palveluksensa ja koulutuksensa kesto sekä muu kokemus. jne

38 § Kulkuneuvon pysäyttäminen ja liikenteen ohjaaminen

Lisäys on perusteltu, mutta puutteellinen. Toimivaltuutta ei tule rajata rajanylityspaikan läheisyyteen ja RVL:n hallinnoimiin alueisiin. Kulkuneuvon pysäyttäminen voi olla tarpeen esim. tilanteessa, jossa luvattomaan rajaylityksen tutkintaan liittyen toimeenpannaan etsintä. Etsinnän tavoitteena on löytää mahdolliset avustajat sekä kohdehenkilöt, jotka liikkuvat maastossa tai tiestöllä. Em tilanteissa on välttämätöntä perustaa ajoneuvontarkastuspisteitä.

38 a § Miehittämättömän ilma-aluksen ja lennokin kulkuun puuttuminen

RMVK:n näkemyksen mukaan 2mom ei ole tarpeen. Vertaa 34 c§. Voimankäyttö kohdistuu laitteeseen, ei ihmishenkeen, jolloin kokonaisharkinta tulee olla yksinkertainen ja nopea prosessi.

RMVK:n näkemyksen mukaan 38a§ on puutteellinen, koska se ei huomioi millään tavalla muita kauko-ohjattavia laitteita, joita voidaan käyttää esim. tiedusteluun tai niistä voi aiheutua turvallisuusuhkaa. 38a§:ssä tulisi siis huomioida myös vedenalaiset, alukset ja esimerkiksi tela/pyöräajoneuvot, joita on jo nyt käytössä. Sääntelyn tulisi kattaa siten myös laitteet joissa on hyötykuormana aseistusta. Vedenalaisia kauko-ohjattavia voidaan käyttää helposti esim. vedenalaisen valvonnan tiedustelussa.

38 b § Vesiliikenteen tilapäinen keskeyttäminen ja rajoittaminen

Muutos on perusteltu.

39 § Oikeus liikkua toisen kiinteistöllä

Muutos on perusteltu.

54 § Rajavyöhykeluvan raukeaminen ja peruuttaminen

Muutos on perusteltu.

Yleistiedoksiannon pitää pystyä olemaan alueellisesti kohdistettu.

Hallintolain 62 § yleistiedoksi anto astuu voimaan seitsemäntenä päivänä, kun se on julkaistu virallisessa lehdessä. Rajavartiolaitoksella ei ole käytössä viranomaisen

ilmoitustaulua, jos www.raja.fi ei sellaiseksi tulkita. Nopeassa tilannekehityksessä menettelytapaa ja voimaantumisen kestoa ei voida pitää hyväksyttävänä. Aikataulua on voitava nopeuttaa esim. viranomaistiedotteella tai sähköisessä mediassa julkaistavalla tiedotteella, jolloin se astuisi voimaan esim. seuraavana vuorokautena päätöksestä.

57 § Rajavyöhykeilmoitus

Muutos on perusteltu.

71 § Rajavartiolaitoksen kohteita ja harjoituksia koskevat liikkumisrajoitukset

Muutos on perusteltu.

77 a § Rajavartiolaitoksen virka-apu ja tuki poliisille terrorismirikoksen torjunnassa

Virka-apu muuallakin kuin meri-alueella on perusteltu. Säättely vastaa paremmin myös nopean kansainvälisen avun antamiseen liittyvään lainsäädäntöön.

79 § Puolustusvoimien virka-apu rajavartiolaitokselle

Säättelyyn tulisi liittää myös ulkomaan tehtävät, eli nopea avun tehtävät toisen jäsenvaltion tukemiseksi (artikla 222, HE 107/2016). Nyt em tilanteissa virka-avun pyytäminen vaatii sen kierrättämisen poliisin kautta, jota ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Voihan olla, ettei poliisi ole edes mukana kyseisessä operaatiossa.

79 b § Puolustusvoimien virka-avun kustannukset

Ei kommentoitavaa.

Ulkomaalaislaki

184 a § Liikenteenharjoittajan velvollisuudet sisärajaliikenteessä

Muutos on perusteltu.

Laki henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa

14 a § Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely

19 § Tiedot rajan ylittävässä kulkuneuvossa olevista henkilöistä

20 § Liikenteenharjoittajan velvollisuus lentomatrustajia koskevien tietojen antamiseen

20 a § Liikenteenharjoittajan velvollisuus matkustajia ja miehistöä koskevien tietojen antamiseen alus- ja junaliikenteessä

Muutokset ovat perusteltuja.

Laki Rajavartiolaitoksen hallinnosta

7 § Tasavallan presidentin päätöksenteko rajavartiolaitoksen sotilaskäskyasioissa

Muutos on perusteltu.

26 b § Opiskelijan muut tehtävät

Muutos on perusteltu.

Poliisilaki

21 § Rajatarkastus ja tullitoimenpiteet

Muutos on perusteltu.

Rikoslaki

4 a § Niskoittelu rajavartiomiestä vastaan

Muutos on perusteltu.

MUUTA:

RMVK:n esittää, että Rajavartiolain 7 luku 49§ täydennettäisiin (ml VNA 653/2005 muutos). RMVK:n näkemyksen mukaan tulisi olla säädös, jolla rahavyöhyke voidaan laajentaa sisämaahan esim. 5-10 km valtakunnan rajasta nopeutetussa järjestyksessä. Tällä turvattaisiin laajennetut toimivaltuudet sekä rajajärjestys- ja turvallisuus. Tulee huomata, että asetuksella säädetty rajavyöhyke on paikoin vain kymmeniä metrejä valtakunnan rajasta. Edellä mainitulla menettelyllä valvontatoimet rajan välittömässä läheisyydessä olisivat helpommin toteutettavissa.